

Complexnummer: 520908

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Pastorie en schuur

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

520909, 520910

Woonplaats

Bellingwolde

Gemeente

Westerwolde

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdobject

Hoofdweg 223, 9695 AG te Bellingwolde

Complexomschrijving

Inleiding

Voormalige PASTORIE met aangebouwd ACHTERHUIS gebouwd in 1913 naar een ontwerp van architect C. Brill uit Winschoten in Overgangsarchitectuur. Het pand, dat een oudere pastorie verving, vormt een complex met de ernaast gelegen oude Nederlands hervormde kerk (monumentnummer 8898) De woning is in 1979 intern gedeeltelijk gewijzigd. Onder andere is op de verdieping een badkamer gebouwd. Er is echter nog een groot aantal authentieke interieuronderdelen bewaard gebleven.

Het pand heeft een diepe voor- en achtertuin waarin een vrijstaande schuur uit 1913, die oorspronkelijk bij de vorige, afgebroken pastorie hoorde. De voortuin wordt van de openbare weg gescheiden door een sober ijzeren HEK bestaande uit regels met gebogen en rechte stijlen. De woning ligt aan de als beschermd gezicht voorgedragen Hoofdweg van Bellingwolde.

Waardering

Complex bestaande uit een pastorie met aangebouwd achterhuis, en een hek uit 1913 en een schuur uit 1913 van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een pastorie met hek uit 1913 bij een veel oudere Hervormde kerk
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van de verschillende onderdelen van het complex

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de functionele relatie van de samenstellende onderdelen
- vanwege de markante ligging aan de als beschermd gezicht voorgedragen Hoofdweg door Bellingwolde

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520909

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 2003
Kadaster deel/nr	82749/127

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Bellingwolde	Westerwolde	Groningen

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Bellingwolde	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bellingwolde	K			1442

*Omschrijving***

Omschrijving

Twee bouwlagen hoge PASTORIE (gebouwd in 1913 in Overgangsarchitectuur) met aangebouwd, één bouwlaag hoog ACHTERHUIS opgetrokken in een rode baksteen met gesneden voeg op een trasraam van gesinterde klinkers afgedekt met een geglazuurde profielsteen (pastorie) en rollaag (achterhuis). De gevels worden gesierd door gevelbanden van witte verblendsteen, waartussen een rollaag van rode baksteen. Het samengestelde schilddak, gedekt met een rood geglazuurde platte Friese pan, heeft twee hoge gemetselde schoorstenen met gevelbanden van witte verblendsteen, twee pironen van keramiek en een goot op klossen. De beide topgevels hebben een wolfseind met piron van keramiek. De gevels worden geleed door overwegend staande vensters onder strek met bovenlichten met roedenverdeling waarin op de begane grond prisma geslepen piramideglas en op de verdieping geel glas.

De hoofdentree bevindt zich aan de voorzijde (zuidoost) en bestaat uit een gelakte deur met kijkgat met smeedwerk en vijf kleine deurlichten van geslepen glas, onder een bovenlicht met roedenverdeling en strek. De deur bevindt zich in een gemetselde rondboogportiek, opgebouwd uit verblendsteen en rode baksteen, met in de rondboog twee kalkzandstenen stijlen met natuurstenen aanzetstenen, op een natuurstenen kalf. Voor de entree een gemetselde stoep met hardstenen treden (vier) en bordes, en een zijmuurtje met hardstenen afdekplaat. Links van de entree een driezijdige erker op een trasraam van gesinterde klinkers afgedekt met een natuurstenen rand, onder een plat dak met goot op klossen; de erker heeft vier ramen en vier zesruits bovenlichten met geel bewerkt glas. Op de verdieping een H-venster met achtruits bovenlicht en een driestrooksvenster waarin openslaande ramen onder bovenlichten met roedenverdeling, beide met een onderdorpel van geglazuurde profielsteen. Rechts van de entree een risalerend deel met topgevel met steekkap en wolfeind, waarin twee H-vensters met achtruits bovenlichten en natuurstenen onderdorpels; op de verdieping openslaande balkondeuren tussen twee smalle vensters, alle met bovenlicht met roedenverdeling. Ervoor een houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

balkon met houten hek met stijlen en handlijst. In de top een liggend venster met roedenverdeling en geel bewerkt glas. Alle bovenlichten hebben geel bewerkt glas onder een strek.

In de zijgevel (zuidwest) op de begane grond twee H-vensters met achtruits bovenlicht en natuurstenen onderdorpel; een paneeldeur met kijkgat en vijf kleine deurlichten met geslepen glas, een gemetselde stoep (vier treden) tussen zijmuurtjes met natuurstenen dekplaat; een smal venster met vierruits bovenlicht; een keldervenster met diefijzers en rollaag. Op de verdieping twee H-vensters met achtruits bovenlicht en twee smalle staande vensters met vierruits bovenlicht, alle met onderdorpels van geglazuurde profielsteen. Alle bovenlichten hebben geel bewerkt glas onder een strek (op de begane grond met extra rand van verblendsteen).

In de noordoostgevel vier H-vensters met achtruits bovenlicht en natuurstenen onderdorpel; op de verdieping twee driestrooksvensters met bovenlichten met roedenverdeling en onderdorpel van geglazuurde profielsteen; boven in de topgevel een liggend achtruits venster met geel bewerkt glas. Alle bovenlichten hebben geel bewerkt glas onder een strek (op de begane grond met extra rand van verblendsteen). In de achtergevel (noordwest) op de verdieping openslaande deuren met dubbele zesruits bovenlichten met geel bewerkt glas en strek, en een liggend achtruits venster met geel bewerkt glas en strek.

Aan de achtergevel een aangebouwd, één bouwlaag hoog ACHTERHUIS met plat dak en geprofileerde gootlijst. Aan de zuidwestzijde een driestrooksvenster waarin een openslaand raam, onder bovenlichten met roedenverdeling (die in het middelste bovenlicht is later verwijderd) en een strek. Aan de noordwestzijde een (vernieuwde) deur met achtruits bovenlicht, strek en gemetselde stoep (vier treden); een w.c. venster met diefijzers, strek en geglazuurde onderdorpel; een deur (oorspronkelijk venster) met achtruits bovenlicht, strek en gemetselde stoep. Aan de noordoostzijde een openslaand venster onder een achtruits bovenlicht met strek. In alle bovenlichten geel bewerkt glas. Op het platte dak een houten hek. In het INTERIEUR zijn onder meer van belang: in het voorportaal het plafond met sjabloonschilderingen en rozet; de tochtdeur met deurlicht van geëët glas, onder een gebogen bovenlicht. In de gang het plafond met sjabloonschilderingen en rozet; de houten paneeldeuren met deurlichten met roedenverdeling en geel bewerkt glas, binnen decoratieve architraven. In de vestibule de houten trap met buitenleuning bestaande uit sober bewerkte stijlen met dwarsverbindingen, een handlijst en decoratief bewerkte houten trappalen, en een binnenleuning met decoratieve aanzet; het plafond met sjabloonschilderingen en rozet; de houten rondboog met fantasiekapitelen en uitgesneden Art-nouveau motieven. In de later doorgetrokken kamer het stucplafond met decoraties en lijst van papier-maché; de houten vensterbanken en raamomlijstingen; de zwart marmeren schouwen met schacht met gepleisterde pilasters en kroonlijst. In de salon het stucplafond met rozet en lijstwerk; de zwart marmeren schouw met schacht met gepleisterde pilasters en kroonlijst. In de keuken de houten schouw; de houten kast met twee deuren met deurlichten met roedenverdeling en geel glas. Op de verdieping, in de slaapkamer de houten schouw; het plafond met sjabloonschilderingen en rozet. In het achterhuis het houten balkenplafond.

Waardering

Pastorie met aangebouwd achterhuis van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een pastorie uit 1913 bij een veel oudere hervormde kerk
- vanwege de opvallende detaillering en het materiaalgebruik
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van het exterieur en grote delen van het interieur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de functionele relatie met het oudere koetshuis en ruimtelijk-visuele relatie met de oude kerk
- vanwege de markante ligging aan de als beschermd gezicht voorgedragen Hoofdweg door Bellingwolde

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Pastorie(K)

Monumentnummer*: 520910

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 2003
Kadaster deel/nr 82756/71

Woonplaats* Bellingwolde
Gemeente* Westerwolde
Provincie* Groningen

Locatiennaam Bellingwolde
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Bellingwolde
Sectie* K
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1442

Omschrijving**

Omschrijving

SCHUUR, gebouwd in 1913 in een ambachtelijk-traditionele trant uit goedgekeurd afbraakmateriaal, afkomstig van de afgebroken oude pastorie. Blijkens het bestek voor de afbraak van de pastorie en de bouw van de nieuwe villa in Overgangsarchitectuur, zou de schuur dienen voor het opbergen van bouwmaterialen alsook als onderkomen voor de oprichter. Voor dit laatste doel werd een apart kamertje afgetimmerd. Gebouw opgetrokken uit (hergebruikte) beraapte baksteen en gedekt door een met rode Hollandse pannen belegd zadeldak met windveren. Op de nok een houten ontluichtingsrooster. In de zuidoostgevel een deur met tweeruits bovenlicht onder een gevelsteen met onder meer het bouwjaar 1804 (afkomstig uit de afgebroken pastorie); twee zesruits vensters; een vierruits venster. In de zuidwestgevel (vernieuwde) dubbele garagedeuren, een tweeruits schuurvenster en een liggend schuurvenster met roedeversdeling. In de noordwestgevel een klein venster. De achtergevel is blind. Alle vensters zijn van hout en hebben een ingekerfde strek.

Waardering

Schuur uit 1913 van algemeen belang

- vanwege de functionele relatie met de pastorie
- als herinnering aan de afgebroken oudere pastorie

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

KOETSHUIS (gebouwd in de 19e eeuw) opgetrokken in een aangesmeerde (beraapte) baksteen onder een zadeldak met windveren, gedekt met een rode Hollandse pan. Op de nok een houten ontluichtingsrooster. In de zuidoostgevel een deur met tweeruits bovenlicht onder een gevelsteen met onder meer het bouwjaar 1804, afkomstig uit de vorige pastorie; twee zesruits vensters; een vierruits venster. In de zuidwestgevel (vernieuwde) dubbele garagedeuren en een tweeruits schuurvenster en een liggend schuurvenster met roedenverdeling. In de noordwestgevel een klein venster. De achtergevel is blind. Alle vensters zijn van hout en hebben een ingekerfde strek.

Waardering

Koetshuis uit de negentiende eeuw van algemeen belang

- vanwege de functionele relatie met de pastorie
- als herinnering aan de oudere pastorie

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)